

Overgang van groep 2 naar 3

Over de problematiek van kleuterverlenging en de visie van de inspectie

1

Doelen van vandaag: (m.b.t. het kind van 4-6 jaar)

Uitwisseling van gedachten.....

- Zicht hebben op de achtergronden en overwegingen die meespelen bij de beslissing van overgang naar volgende groep
- Kennis hebben van de visie van de inspectie en ministerie van onderwijs
- Inzicht hebben in de voorwaarden voor een goed en bruikbaar protocol

2

- “Voor de inspectie bestaat er geen officiële leeftijdsgrens voor de overgang naar groep 3. De inspectie pleit ervoor de doorstroming naar groep 3 uitsluitend te baseren op ontwikkelingsgegevens”
- “Het onderwijs wordt zodanig ingericht dat de leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doorlopen. Het wordt afgestemd op de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.”

3

Samenvattend

- Leerlingen doorlopen in beginsel 8 jaar het basisonderwijs.
- Er moet beleid zijn t.a.v. de doorstroming.
- Men dient argumenten te geven bij verlengde kleuterperiode in groep 1 en 2.
- *LET OP ☺ : het gaat hierbij om leerlingen die op de teldatum van 1 oktober in groep 3 al zeven (7) jaar of ouder zijn en groep 3 voor de eerste keer doen.*

4

Onderzoek

- Veelal tijdelijk profijt, zowel sociaal-emotioneel als leerprestaties
- Deel (13%) gaat na kleuterverlenging alsnog naar sbo (10%) of blijft zitten in hogere groep (3%)
- **Algemeen:** Op korte termijn zullen 'zittenblijvers' het beter doen dan jongere klasgenoten, maar op lange termijn heeft 'zittenblijven' momenteel eerder een negatief effect
- [Adviezen Van der Veen en Roelveld:](#)
- Zorg in kleuterbouw voor meer preventieve en diagnostiserende maatregelen
- Maak groep 3 adaptiever

5

Afwegingen om door te gaan

- Het argument *rijping* is discutabel. Educatie en stimulansen helpen het kind
- De werkhouding wordt er niet altijd beter op
- Sommige (sociaal emotionele) problemen gaan niet over met een jaartje extra
- Preventie is het toverwoord!!

6

Afwegingen om de kleuterperiode te verlengen

- Bijzondere kindfactoren (individueel)
- De huidige signalering en preventie werkt (nog) niet optimaal
- Probleem in groep 3....(schoolfactoren) !!!!!
- Kind is erg jong en kenmerken 'schoolrijpheid' zijn (nog) weinig ontwikkeld

Kijk hierbij steeds naar je eigen kindvolgsysteem, de schoolvisie en de eigen schoolsituatie. Zorg steeds voor een gezamenlijke onderbouwing!

7

Welke kinderen zitten in de groep 1-2 verlengers?

- Praktijkervaring: (Luc Koning 2012)
 1. Kinderen die heel jong zijn in leeftijd en gedrag en geen stoornissen hebben
 2. Kinderen met een grote achterstand in de beginsituatie, geen leerstoornis hebben
 3. Kinderen met leerstoornissen
 4. Onderpresterende kleuters met een ontwikkelingsvoorsprong
- Voor deze laatste groep is 'wachten', dus niets doen, zinloos.

8

Tips voor schoolbeleid

1. Najaarskinderen door laten gaan als:
Het kind vrijwel alle cruciale doelen behaalt en het kind kenmerken vertoont van een schoolrijpe kleuter
 - *Werkhouding*
 - *Taakgerichtheid*
 - *Concentratie*
 - *Leergierigheid*
2. Doelstelling en 'handelingsplan' maken bij verlenging of verkorting van de kleuterperiode
3. Ouders bij de beslissing betrekken (uiteindelijk beslist de school)

10

Bij kleuterverlenging

Doelgericht stimuleren en gericht begeleiden van:
(zie de doelen en de leerlijnen)

- letterkennis
- fonemisch bewustzijn
- tellen en getalbegrip
- werkhouding en motivatie
(en executieve functies)

11

Te nemen maatregelen:

- Ouders nauw betrekken vanaf de intake
- Maak een overdrachtsformulier 1-2 en 2-3
- Beschrijf je intake
- Beschrijf wat je wel of niet kan bieden in het kader van passend onderwijs
- GEEF CONCREET AAN WAAROM LEERTIJD VERLENGD WORDT
- Geef ook aan hoe en wanneer je evalueert
- Per kind bekijken hoe de verwachting voor de doorstroming is
- Maak een protocol of kwaliteitskaart 'Overgang van groep 2 naar groep 3, waarin je het gehele beslissingsproces duidelijk beschrijft.

12

Protocol / kwaliteitskaart overgang groep (1)-2-3

- Stel een overgangsprotocol (1)-2-3 op voor jouw school. In het protocol staat in ieder geval:
 - Een procedure met tijdsverloop (bv. nov. groep 2 ..., etc.);
 - De betrokkenen bij elke stap in de procedure;
 - De instrumenten die worden gebruikt;
 - Wie de beslissing neemt/nemen.
- En eventueel ook:
 - Achtergrondinformatie m.b.t. overgang/doublure/kleuterverlenging;
 - Koppeling aan de visie van je school.

13

14